

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Viitna maastikukaitseala

2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Viitna maastikukaitseala
KKR kood	KLO1000435
Asukoht (maakonnad)	Lääne-Viru maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	1971. a võeti kaitse alla lahemaa rahvuspargi koosseisus. 1997. a moodustati rahvuspargist eraldi Viitna maastikukaitseala.
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	3
sihtkaitsevööndite kogupindala	286,7
piiranguvööndite arv	1
piiranguvööndite kogupindala	26,1
IUCN kategooria(d)	Ib, IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Viitna loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	312,8
Maismaa pindala (ha)	294
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	6,2
Kaitsekorralduskava nimi	Viitna maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2017-2026
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa)	25.04.2025 (täiendatud 14.05.2025)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava	EELIS	Viitna maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud <50% väärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtusteks on laiujur, tõmmuujur, suur-rabakiil, kährikseen, vesilobeelia, järvalahnarohi, lamedalehine jõgitakjas, ujuv jõgitakjas, valge vesiroos, roomav öövilge. Esinemine või seisund oli teada viiel liigil (50%), kuid kuna mõnel neist oli teada vaid kas esineb või mitte, paneb hindaja vastuseks, et alla 50% seisund on määratud.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtusteks on: 3110, 3140, 7110*, 7150, 9060, 91D0.
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusvärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	Suur-rabakiili ja tõmmuujuri kohta andmed puuduvad, lai-tõmmuujuri kohta on üks ühe isendiga vaatlus. Roomava öövilke vaatlused 1980. ja 1994. aastast. Valge vesiroosi vaatluseid mitmel aastal, kuid seisundi ja arvukuse näitajad puuduvad. Ujuva jõgitakja andmed puudulikud, lamedalehise jõgitakja omad normaalse kvaliteediga. Vesilobeelia, järvalahnarohu ja kährikseene andmed usaldusväärsed (mitmel aastal vaadeldud, arvukuse näitajad kirjas).
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusvärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	Elupaigatüüpide andmed on suuresti 2001. aastast, 2012. a KeA parandas neid välitööde tulemuste alusel.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Lüngad on suurselgrootute infos ja selleks on kavandatud uuring, ujuva jõgitakja kohta info saamiseks on plaanitud riiklik seire, elupaigatüüpide seisundi kindlakstegemiseks inventuur.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Vähem kui pooled andmelüngad (<50%) on täidetud, kuid siiski on veel märkimisväärsed puuduseid alusandmetes.	EELIS	Elupaigatüüpide inventuur on kavandatud 2026. aastasse. Kuna see on pärast käesolevat hindamist, ei ole seda küsimusele vastamisel arvesse võetud. Suurselgrootute kohta kaitsekorraldusperioodi jooksul uusi andmeid ei ole juurde tekkinud. Ujuva jõgitakja andmed täienenud.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskava kasutab surveteguri asemel mõistet "ohutegur" ja "negatiivne mõjutegur". Survetegurid on tuvastatud seitsmel kaitseväärtuseks oleval liigil, kolmel on öeldud, et need puuduvad. Elupaigatüüpidest on survetegur tuvastatud ühel, teistel on öeldud, et asuvad sihtkaitsevööndis, mistõttu survetegureid pole.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste puhul ja/või vaid mõne surveteguri puhul	kaitsekorralduskava	Survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud vesilobeelial ja roomaval öövilkel, teistel liikidel ja järvel mitte.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	puhkajate tegevus, taimede tallamine, pesuvahendite kasutamine	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	puhkajate tegevus, taimede tallamine, pesuvahendite kasutamine
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati kõigi elupaikade/liikide soovivat seisundit. Sihtväärtused on nii kvantifitseeritud kui ajaliselt piiritletud.	kaitsekorralduskava	Vastavalt tööjuhisele arvestab hindaja kaitse-eesmärgi määratletuks, kui kaitse-eesmärk kavas on "soodne seisund".
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Jah	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärk on seatud maastikule.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Ei	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskava nimetab ja kirjeldab liike, mis pole määrusega kaitseväärtuseks, kuid ei sea neile kaitse-eesmärke.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele, kuid kõik meetmed ei ole SMART	kaitsekorralduskava	Osad meetmed on SMART, administratiivmeetmed ei ole (need oma olemuselt ei saakski seda olla).
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Info puudub/ei oska vastata (tegevuskavas ja hindajal puudub teave tegevuste ulatuse ja/või piiriüleste tegevuste vajaduse kohta)	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	kaitsekorralduskava	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50% <100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	EELIS, KESE	Kährikseene, järv-lahnarohu, vesilobeelia ja jõgitakjate kohta on olemas andmed riiklikust seirest. Valge vesiroosi, öövilke ja veeselgrootute kohta pole piisavalt andmed. Elupaigatüüpide inventuur on plaanitud 2026. aastasse (hindamine viidi läbi 2025. a). Elupaigatüüpidele seatud eesmärkide suunas liikumist ei ole sellele küsimusele vastamisel arvestatud.
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Ei - seire tulemused ei ole olnud sisendiks kaitsekorralduslikele tegevustele	EELIS	Kavandatud on sihtkaitsevööndi laiendamine metsaelupaikade kaitseks, kuid kuna seda kavandatakse enne kaitsekorralduskava perioodi kogutud andmete alusel, arvastab hindaja, et kaitsekorraldusperioodi jooksul (2017-2026) kogutud andmete alusel pole kaitse korraldust kohandatud.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Toimus avalik kaasamiskoosolek.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	hindaja teadmised, kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas plaanitud tegevused on taristu hooldus, mis aitab kaasa väärtuste säilimisele. Selles osas hea koostöö RMKga.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	piirkondlik looduskaitse planeerimise juhtivspetsialist	
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava, EELIS	Alal puuduvad poollooduslikud kooslused
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Taastamistöid ei ole kaitsekorralduskavas planeeritud.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Hooldustöid ei ole kaitsekorralduskavas planeeritud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Liigikaitsetöid ei ole kaitsekorralduskavas planeeritud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole kaitsekorralduskavas planeeritud.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Rahaliste vahendite puudumise tõttu on tegemata suurselgrootute ja vesilobeelia uuringud, mis olid kavandatud 2021. aastaks. Tegemata on kaitsekorralduskava vahehindamine 2021. a, sest puudus vastav meetodika.	hindaja teadmised	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	KESE, EELIS, Keskkonnaamet	Ellu on viidud riiklik seire, tegemata on suurselgrootute ja vesilobeelia uuring ning analüüs külastuskoormuse mõjust kooslustele ja kaitseväärtustele.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, hindaja teadmised	Hindamise ajaks 2025. a on planeeritud kaitsekorralduskava vahehindamine, mida pole tehtud. Kaitsekorralduskava uuendamine on planeeritud 2026. aastasse.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	külastustaristu virtuaalkontor, hindaja teadmised	Paigaldatud on piktogramme, piirdeid, hooldatud matkarada jm külastustaristut.
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärged toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Ei ole	Keskkonnaamet	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) (indikaator)liikide seisund on stabiilne või paranenud.	EELIS, KESE	Veetaimede seisund väikejärvede seire andmetel hea. Kährkseeene seisund hea, võrreldes kaitsekorraldusperioodi algusega (2017) on leitud 1 uus kasvukoht. Roomava öövilke kohta andmed puuduvad (vanemad kui 30 a). Tema kasvukoht on sihtkaitsevööndi okasmets, võib eeldada, et liik on säilinud. Ujurite ja suur-rabakiili kohta andmed puuduvad. Nende seisundit võib tuletada elupaiga järgi. Väikejärvede seire aruande alusel on Viitna Pikkjärve ökoloogiline seisund aastatel 2022-2024 kesine.
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Pigem on küsimus andmete puudumises.	hindaja arvamus	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks	EELIS, KESE	Kaitsekorraldusperioodi jooksul ei ole elupaigatüüpide seisundit hinnatud. Hindaja arvestab 9060 ja 91D0 seisundi stabiilseks või paranenuks, sest need asuvad sihtkaitsevööndis. 7110 ja 7150 kameraalselt hinnates tekib kahtlus, kas on varasem valemäärang või seisundi langus (vajalik on inventuur). 3140 pole hinnatud, eeldatavasti on seisund stabiilne. 3110 on Viitna Pikkjärv, mis on väikejärvede seires, seal ökoloogiline seisund aastatel 2022-2024 kesine (kaitsekorraldusperioodi jooksul kõikunud kesise ja hea vahel), suurtaimede seisund hea, spetsiaalselt elupaigatüübi seisundit pole hinnatud.
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Pigem on tegemist andmete puudumisega.		

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Anija LKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,67 (hea).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Viitna MKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 80,63 (hea). Sidusust tõstab metsamaastiku läbi ühendus Ohepalu LKAga (u 1,5 km kaugusel). Veidi üle 2 km kaugusel asuv Lahemaa rahvuspark. Rahvuspargi ja Viitna MKA vahel on Tallinn-Narva maantee.
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	Keskonnaamet	
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Jah, rikkumistel on võimalik (oluline) mõju kaitseväärtustele	Hindaja teadmised	Rikkumised on külastusega seotud - vales kohas vetteminek (sh ujuv vahendiga), telkimine, lõkete tegemine, sõidukiga sõitmine väljaspool teid. Tallamine on nt vesiloo beeliale oluline survetegur, mis on Viitnal teda kahjustanud.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei, kaitsekorra muutmine on kavas/tööplaanis ette nähtud, kuid sellega pole veel alustatud	hindaja teadmised, Riigi Teataja, EELSI	Piiranguvööndis olevad metsaelupaigad plaanitakse tsoneerida sihtkaitsevööndisse, selleks on EELISes kavandatav piir.
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Jah	Riigi Teataja, EELIS	

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	95	60	63,2%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	10	55,6%
Survetegurid (planeerimine)	9	4	44,4%
Eesmärgid (planeerimine)	12	10	83,3%
Meetmed (planeerimine)	9	5	55,6%
Sisendid (rakendamine)	9	5	55,6%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	9	4	44,4%
Tulemused (väljundid)	20	13	65,0%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	48	29	60,4%
Rakendamine	15	11	73,3%
Väljundid	29	17	58,6%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX